

«ΗΜΕΡΙΔΑ: Ο ΝΕΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ»

Εισήγηση του Γεωργίου Α. Πέτρου, Εισαγγελέως Πρωτοδικών .

«Ο νέος Ποινικός Κώδικας και η Κοινωνία».

Ανθρωποκτονίες, βιασμοί, ληστείες, κλοπές, σωματικές βλάβες, απ' τις απαρχές της εμφάνισης του ανθρώπου στη Γη, αυτά και πολλά άλλα εγκλήματα έχουν διαπραχθεί. Στην παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσουμε να δούμε την σχέση του νέου Ποινικού Κώδικα με την επικρατούσα πραγματικότητα της ελληνικής κοινωνίας και τις επιπτώσεις του σ' αυτήν. Ωστόσο, ακόμα και όταν μελετάμε την σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης και της εκπληκτικής προόδου στις ψηφιακές τεχνολογίες, η Ιστορία είναι πολύ σημαντική προκειμένου να κατανοήσουμε τα εγκλήματα και τους τρόπους που οι κοινωνίες αντιμετώπισαν τους εγκληματίες.

Απ' τα πρώτα του βήματα στη Γη ο άνθρωπος ήταν θρήσκος και πίστευε στην αιωνιότητα της ψυχής, στη βαθύτερη σκοπιμότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, στη θεία δικαιοσύνη και δικαιοκρισία, στο καλό και το κακό και θεωρούσε ότι ο Θεός είχε δώσει το Δίκαιο Από τους παλαιότερους πολιτισμούς που χρησιμοποίησαν γραφή προκύπτει ότι οι αρχαίες κοινωνίες φέρονται να ένιωσαν την ανάγκη να εγκαθιδρύσουν νόμο και τάξη και να ασχοληθούν με κάποια εγκλήματα. Πλην όμως είμαστε ακόμη στο σκοτάδι όσον αφορά την εμφάνιση του Δικαίου στους Αρχαίους Πολιτισμούς. Όσο πίσω και αν πάμε στην Ιστορία δεν μπορούμε να πούμε «Δεν υπήρχε Δίκαιο». Στην περιοχή της Μεσοποταμίας έχουν βρεθεί πολύ παλιές επιγραφές που περιέχουν δικαστικές αποφάσεις πριν ακόμη υπάρξει κάποιος καταγεγραμμένος κώδικας. Αναφέρουν για «σωστό» και όχι για «νόμο». Από την Αρχαιότητα διαπιστώθηκε ομοιόμορφη εμφάνιση κανόνων δικαίου σε όλους τους λαούς όλων των εποχών, ακόμη και εκεί που ούτε επικοινωνία, ούτε μίμηση υπήρξε ποτέ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι παραγγέλματα θρησκευτικού και ηθικού χαρακτήρα ρυθμίζουν μέρος των βιοτικών σχέσεων, αλλά κυρίως στην ενότητα της ανθρώπινης φύσης. Ο δε Απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους Επιστολή αναφέρει

αφ' ενός μεν ότι ο Νόμος του Θεού είναι γραμμένος στις καρδιές των ανθρώπων «όταν γαρ έθνη τα μη νόμον έχοντα φύσει τα του νόμου ποιή, ούτοι νόμον μη έχοντες εαυτοίς εισί νόμος, οίτινες ενδείκνυνται το έργον του νόμου γραπτόν εν ταις καρδίαις αυτών» (Β' 14,15), αφ' ετέρου δε την αρχή της νομιμότητας του ποινικού δικαίου «ουκ έστι νόμος, ουδέ παράβασις» (Δ' 16) και «άχρι γαρ αμαρτία ην εν κόσμω, αμαρτία δε ουκ ελλογγείται μη όντος νόμου» (Ε' 13). Κατά τις δοξασίες των αρχαίων λαών οι νομοθέτες ήταν συνομιλητές των θεών και συγχρόνως δέκτες και διαβιβαστές θείων εντολών, ως πχ ο Χαμουραμί, ο Μίνως, ο Μωυσής, ο Λυκούργος κλπ.. Στα πλαίσια αυτά το αδίκημα θεωρείτο ως ύβρης θείας εντολής και της ποινής ως έκφρασης της ιεράς οργής του συνόλου για την ύβρη αυτή, οι δε θεμελιώδεις νομικοί κανόνες που ρυθμίζουν την κοινωνική συμβίωση εθεωρούντο «θεία κελεύσματα» (βλ. και Οιδ. Τύραννος, 865). Οι ρίζες του ποινικού δικαίου χάνονται στα βάθη της Ιστορίας. Σύμφωνα δε με την Ιουδο-Χριστιανική διδασκαλία τον πρώτο ποινικό νόμο με κολασμό να γίνει ο άνθρωπος θνητός και κατά συνέπεια την βαρυτάτη των σωματικών ποινών, ήτοι το σωματικό θάνατο τον έθεσε ο ίδιος ο Τριαδικός Θεός απ' τη δημιουργία του ανθρώπου στον Παράδεισο «...από παντός ξύλου του εν παραδείσω βρώσει φαγή. Από δε του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού ή δ' αν ημέρα φάγητε απ' αυτού, θανάτω αποθανείσθε...» (Γένεσις 2, 16-17). Ο δε θρησκευτικός παράγων αποτελεί τον κεντρικό πυρήνα της εσώτερης ιστορίας του ποινικού δικαίου και οι απώτερες θρησκευτικές παραδόσεις της ανθρωπότητας συνιστούν και την δική του παράδοση. Από τη μελέτη των αρχαιότερων κωδίκων της Ανθρωπότητας στην Μεσοποταμία (του Ur-namnu, της Σουμέριας, Εσνούνια –Ashnunnak, του Λιπίτ-Ιστάρ, του Μπιλαλάμα και του Χαμουραμί) και του Δικαίου στην Φαραωνική Αίγυπτο που είναι τα πρώτα νομικά κείμενα που έχουν καταγραφεί και διασωθεί, παρατηρούμε την ύπαρξη διατάξεων έντονης ηθικής χροιάς (πχ για το γάμο, τις καταχρήσεις, την οικογένεια, την τιμή κλπ). Ενδεικτικά: α) Μεσοποταμία. Οι πρώτες αναφορές περί Δικαίου και ποινής απαντώνται στο έπος του Γκιλγκαμές, βασιλιά της Ουρούκ, περί το 2700 πΧ. «...Η αμαρτία τον αμαρτωλό θα πρέπει να βαραίνει και η παρανομία τον παράνομο. Τιμώρησέ τον λίγο όταν παραστρατεί. Μη γίνεσαι σκληρός και μην τον αφανίζεις...Να είσαι δίκαιος με τους υπηρέτες σου στο παλάτι και δίκαιος μπροστά στον ήλιο...». Στον κώδικα του Ur-namnu (2112-2095 πΧ), στις περισσότερες περιπτώσεις οι ποινές ήταν χρηματικά πρόστιμα.. Αργότερα, όμως, στην εποχή του Χαμουραμί (1792-1750 π.Χ.), τα πράγματα άλλαξαν και έγιναν ποιο αυστηρά.

Πράξεις δολοφονιών ή επιθέσεων τιμωρούνταν αυστηρά. Αν κάποιος έχανε το μάτι του, είχε το δικαίωμα να βγάλει το μάτι αυτού που του επιτέθηκε. Αν κάποιος γιός χτυπούσε τον πατέρα του, του έκοβαν το χέρι που τον χτύπησε. Αν ο γιατρός προκαλούσε την απώλεια χεριού ή ποδιού του ασθενούς, του κοβόταν το χέρι. Του ψευδομάρτυρα του κοβόταν η γλώσσα. Η θανατική ποινή επιβαλλόταν για μια σειρά από εγκλήματα όπως βιασμό, κλοπή από ναό ή το παλάτι, παροχή στέγης σε εγκληματίες από ιδιοκτήτη ταβέρνας χωρίς να ενημερώσει τις αρχές, απαγωγή, πώληση χαλασμένης μύρας, χτίσιμο επισφαλούς οικοδομήματος το οποίο έπεσε και προκάλεσε το θάνατο ανθρώπων κα. Υπήρχαν ποινές για την μοιχεία (πνίξιμο), μαστίγωμα για επίθεση σε ανώτερο, αποκλήρωση για αχάριστη συμπεριφορά κα., ενώ συνέχισαν να υπάρχουν και χρηματικές ποινές, πχ για φθορά ξένης ιδιοκτησίας, κλοπή, παραβίαση συμβολαίου κα, οι οποίες συνήθως ήταν στο διπλάσιο, τριπλάσιο ή τριακονταπλάσιο της αξίας της φθοράς ή της κλοπής, ανάλογα με την βαρύτητα. Επίσης υπήρχαν ποινές για εξ αμελείας εγκλήματα. Σημειωτέον δε, ότι για να διωχθεί κάποιος έπρεπε να συλληφθεί επ' αυτοφώρω και έπρεπε να υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις για να καταδικαστεί. Ήταν μια πολύ γραφειοκρατική κοινωνία, όλες οι δίκες καταγράφονταν με λεπτομέρειες. Με το πέρασμα των αιώνων οι ποινές έγιναν αυστηρότερες στην ευρύτερη περιοχή. β) Αρχαία Αίγυπτος. Το δίκαιο στην Αίγυπτο φέρεται να καταγράφεται από τις αρχές της φαραωνικής διακυβέρνησης, αλλά δεν περιλάμβανε δικαστές ή ενόρκους. Δεν υπήρχε συγκεκριμένος κώδικας νόμων. Όλοι οι πολίτες θεωρούνταν ίσοι, εκτός των σκλάβων, αντίθετα με την ιεραρχική κοινωνία των λαών της Μεσοποταμίας. Οι δε ποινές που επιβάλλονταν στον ένοχο μπορούσαν να επεκταθούν και στην οικογένειά του, πχ να εξοριστούν. Στο χωριό Deirel-Medina, χωριό εργατών για τους τάφους των Φαραώ στην Κοιλιάδα των Βασιλέων, οι ανασκαφές έφεραν στο φως «όστρακα», κομμάτια ψημένου αργίλου, τα οποία ανέφεραν ποινικές υποθέσεις. Στο εν λόγω σημείο επίσης ευρέθησαν αποδείξεις της χρήσης χρησμών για αποφάσεις σε ποινικές υποθέσεις. Δεν γνωρίζουμε ακριβώς πως λειτουργούσε, αλλά φαίνεται ότι ένα έγγραφο για κάθε πλευρά της υπόθεσης ετοιμαζόταν και τοποθετούνταν σε αντικριστά σημεία της οδού. Εν συνεχεία έφερναν ένα ομοίωμα του προστάτη θεού της πόλης και το τοποθετούσαν ανάμεσα στα έγγραφα και ανάλογα με το ποιο πλευρά θα έγερνε έκρινε τον νικητή. Ενδεχομένως το ομοίωμα του θεού ήταν πάνω σε περιστρεφόμενη πλατφόρμα. Όσον αφορά την κλοπή αναφέρεται ως ποινή η επιστροφή του κλαπέντος και η επιβολή χρηματικής ποινής επί του διπλάσιου της αξίας του. Για σοβαρά αδικήματα μπορούσαν να

απευθυνθούν στον ίδιο τον Φαραώ ή σε ανώτατο αξιωματούχο (vizier), που ονομαζόταν «Μέγας Kenbet». Πριν τη δίκη ο κατηγορούμενος κρατείτο στη φυλακή. Πάντως η φυλάκιση δεν προβλεπόταν ως ποινή στο δίκαιο τους. Ως ποινές προβλέπονταν η εξορία, καταναγκαστική εργασία σε ορυχεία της ερήμου, το κόψιμο των αυτιών, μύτης (πχ για μοιχεία), γλώσσας ή χεριών ή ακόμη και θάνατος (πχ για βιασμό). Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πίστευαν ότι η όποια τιμωρία στη Γη ήταν προσωρινή και ο ένοχος θα αντιμετώπιζε κανονική δίκη και περαιτέρω τιμωρία στην μεταθανάτιο ζωή. Η κανονική δίκη θα ελάμβανε χώρα στο Δικαστήριο των Νεκρών όπου θα δικάζαν θεοί δικαστές με πρόεδρο των θεό Ανούβη, θεό των Νεκρών. Έπρεπε δε να απαντήσει σε 42 ερωτήσεις (πχ ότι δεν διέπραξε αμαρτία, δεν σκότωσε άνθρωπο, δεν λήστευε, δεν έκλεψε, δεν είπε ψέματα, δεν στεναχώρησε κανέναν, δεν τέλεσε μοιχεία, δεν επιτέθηκε σε κανέναν κλπ. βλ το «Βιβλίο των Νεκρών» 1550-1500 πΧ. Από τις παλαιότερες εκδόσεις του στα Κείμενα των Πυραμίδων 2600-2300 π.Χ., έχουν αποτυπωθεί οι βασικές ηθικές αρχές που πρέπει να ακολουθεί ο κάθε άνθρωπος, τις οποίες διδάσκονταν οι Αιγύπτιοι στα σχολεία τους ήδη από το 2300 πΧ). Η καρδιά του θα ζυγίζονταν έναντι ενός φτερού από τα φτερά της θεάς Μάατ, θεάς της Δικαιοσύνης, της Τάξης και της Αλήθειας και αν βρισκόταν βαριά από τις αμαρτίες θα καταστρεφόταν και θα του απαρνιόνταν την αιώνια ζωή. Περί τα τέλη της Φαραωνικής Περιόδου, φέρεται να υπάρχουν οργανωμένα δικαστήρια με δικαστές που όφειλαν να είναι τίμιοι, αλλά τα αρχεία δείχνουν μεγάλο βαθμό δωροδοκιών και διαφθοράς. Ένα από τα χειρότερα αδικήματα ήταν η τυμβωρυχία. Αρχεία από την εποχή των Φαραώ Ραμσή ΙΧ (1129-1111 πΧ), Ραμσή ΧΙ (1107-1078 πΧ) και μεταγενέστερους, αναφέρουν συστηματικές λεηλασίες τάφων και πυραμίδων στις οποίες εμπλέκονταν κρατικοί αξιωματούχοι, ακόμα και ιερείς. Σημειωτέον δε ότι μια από τις πιο παλιές υποθέσεις ανθρωποκτονίας της Αρχαιότητας ανακαλύφθηκαν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στην Celebein στην έρημο της Άνω Αιγύπτου κοντά στο Λούξορ. Συγκεκριμένα βρέθηκαν έξι φυσικά μουμιοποιημένα σώματα τα οποία χρονολογούνται από τα μέσα της 4^{ης} χιλιετίας, και διατηρήθηκαν σε πολύ καλή κατάσταση λόγω του ξηρού κλίματος και της άμμου που είχαν θαφτεί. Μάλιστα ένα εκ των σωμάτων που είχε κόκκινα μαλλιά, υποβλήθηκε σε εκτενείς έρευνες το 2012, οι οποίες απέδειξαν ότι επρόκειτο για έναν υγιή νέο, 20 χρονών περίπου, που είχε δολοφονηθεί. Έφερε ένα τραύμα από μαχαίρι μήκους τουλάχιστον 12cm μήκους και 2 cm πλάτους στα πλευρά του (αριστερά), που έπληξε τον πνεύμονά του. Δεν έφερε ίχνη αντίστασης, και φέρεται ότι αιφνιδιάστηκε από τους δολοφόνους του. Πλην

όμως λόγω έλλειψης γραπτών κειμένων απ' την εποχή εκείνη δεν γνωρίζουμε τίποτα για την ποινική αντιμετώπισή της. Πάντως η αρχαιότερη μορφή ποινικής δικαιοσύνης παγκοσμίως φέρεται να είναι ήταν η εκδίκηση, που λάμβανε κατ' αρχήν χώρα ανάμεσα στην οικογένεια του παθόντος και του δράστη, αργότερα δε άρχισε να υποκαθίσταται από ένα είδους εξιλασμού που είχε την μορφή αποζημιώσεως. Λείψανο της αρχαίας αυτής μορφής απονομής δικαιοσύνης είναι η γνωστή «βεντέτα». Σημειωτέον δε ότι ως νόμος συνέχισε να υφίσταται στα γερμανικά έθνη, περιλαμβανομένου των σκανδιναβικών (Βίκινγκ) έως και τον 10^ο μΧ αιώνα (Για δε το Δίκαιο των αρχαίων γερμανικών φυλών, το οποίο επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το αγγλοσαξονικό δίκαιο, όπως αναφέρεται στο έργο "De Germania" του ρωμαίου ιστορικού Τάκιτου, άξιο μνείας τυγχάνει ότι για τα μικρά αδικήματα προβλεπόταν χρηματικές ποινές, για την κλοπή προβλεπόταν η αποζημίωση του παθόντος ή της οικογενείας του, καθώς και η καταβολή ενός ποσού στον «Αρχηγό» της φυλής, για τα σοβαρά αδικήματα προβλεπόταν ο θάνατος, πχ για προδότες και λιποτάκτες -δια απαγχονισμού, για δειλούς και δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, μεταξύ των οποίων και της ομοφυλοφιλίας μεταξύ αρρένων -δια θαψίματος ζωντανών στο βάλτο κα. Επίσης δικαιολογείτο ο φόνος του διαρρήκτη κλέπτη από τον ιδιοκτήτη της οικίας, όπως και ο φόνος του δράστη δολοφονίας από τους συγγενείς του θύματος). Όσον αφορά δε τον ελλαδικό χώρο η «βεντέτα» φέρεται να υπήρχε τουλάχιστον από την «Μινωική» εποχή στην Κρήτη, (που εμφανίστηκε η παλαιότερη γραπτή νομοθεσία στην Ελλάδα, πλην όμως δεν έχει διασωθεί. Εθεωρείτο όμως ότι οι νομοθεσίες Σπαρτιατών και Κρητικών ήταν «αδελφοί νόμοι» λόγω των πολλών ομοιοτήτων τους βλ. «Νόμους» του Πλάτωνα 683^α), όπως αναφέρει και ο Αριστοτέλης στα «Ηθικά Νικομάχεια» και ως εισηγητή του «Δικαίου της ανταπόδοσης» τον μυθικό Ροδάμανθο. Στην δε εποχή του Μυκηναϊκού Πολιτισμού, η ανταποδοτική φύση του ποινικού δικαίου, κυριαρχείται από τις έννοιες της «ποινή», ως φυσικής εξοντώσεως του δράστη ή ως χρηματικού ανταλλάγματος που παραχωρείτο στην οικογένεια του θύματος και της «αΐδεσις», ήτοι της συγχωρέσεως του εγκληματία από το θύμα ή την οικογένειά του, που ήταν ανέκκλητη (βλ. Οδύσσεια P 470-3, Ιλιάδα, I 632-634 κα). Αποτελεί δε απλοποιημένη η άποψη ότι εκείνη την εποχή η απονομή της δικαιοσύνης ήταν ιδιωτική υπόθεση και δεν παρενέβαινε το Κράτος, όπως προκύπτει από τις αρχαιολογικές έρευνες στα Μυκηναϊκά Κέντρα. Περαιτέρω ειδική μνεία πρέπει να γίνει για τις μεταγενέστερες ελληνικές νομοθεσίες: α) Του Λυκούργου (περί τον 8^ο πΧ αιώνα) στην Σπάρτη, όπου

διατήρησε τον αρχέγονο άγραφο χαρακτήρα του, και τας επί μέρους διατάξεις της νομοθεσίας του, τις γνωρίζουμε μόνο από έμμεσες πηγές. Οι νόμοι του Λυκούργου και γενικώς της Σπάρτης λέγονταν ρήτραι, δηλαδή συμφωνία μεταξύ θέτοντος και αποδεχομένου τους νόμους, είναι δε το αρχαιότερο κείμενο της ελληνικής ιστορίας «Ρήτρα γαρ κατά Δωριέας ο νόμος». Κύρια χαρακτηριστικά της ήταν η από του λίκνου μέχρι του τάφου αγωγή του πολίτη προς πόλεμο, η αποστροφή για τα πλούτη και τις περιττές πολυτέλειες και οι σχετικές με τα ήθη ποινικές κυρώσεις. Ο Ξενοφών (Λακ. Πολ. Β, 13) αποδίδει στον Λυκούργο νόμο απογορεύοντα αυστηρώς την παιδεραστία. Με το θέμα αυτό ασχολούμενος ο Πλούταρχος διασαφηνίζει ότι, ο ψυχικός δεσμός μεταξύ δέων νέων ήτο ξένος προς σωματικές επαφές και εστερείτο των πολιτικών του δικαιωμάτων ο επιχειρών ν' ασελήσει εις βάρος άλλου. Σημειωτέον δε ότι η σπαρτιατική νομοθεσία δεν προστάτευε μόνο την χρηστότητα των ηθών, αλλά περιείχε διατάξεις που προστάτευαν την οικογένεια και καταδίωκε την αγαμία. Κυριότερες ποινές ήταν η θανατική ποινή και η απώλεια των πολιτικών δικαιωμάτων του ατόμου. β) Του Ζαλεύκου (660 πΧ) στην αποικία των Επιζεφυρίων Λοκρών στην Κάτω Ιταλία. Στο Ποινικό δίκαιο καθιέρωνε την αρχή του αντιπεπονητός (της ανταπόδοσης) και αφαιρέθηκε από τους δικαστές η εξουσία να ορίζουν οι ίδιοι την ποινή για κάθε αδίκημα. Ως προς το φόνο δεν υπήρχαν ιδιαίτερες ρυθμίσεις καθώς τότε θεωρούταν ιδιωτική υπόθεση που αφορούσε τον οίκο του θύματος. Όσον αφορά τα ήθη προβλέπονταν αυστηρές ποινές πχ για την μοιχεία τύφλωση. γ) Του Δράκοντος (624 πΧ) στην Αθήνα. Ήταν αυστηροτάτη, διότι επέβαλε σχεδόν επί παντός αδικήματος την ποινή του θανάτου. Σημαντική ήταν η συνεισφορά του όσον αφορά τη διάκριση των ανθρωποκτονιών εις εκ δόλου και εξ αμελείας διαπραττομένας (ποινή εξορίας) και εις δίκαιας και αδίκους. Δίκαιοι ήταν οι φόνοι οι διαπραττόμενοι σε κατάσταση άμυνας ή προς υπεράσπιση της οικογενειακής τιμής. Πάντες οι λοιποί ήταν άδικοι. δ) Του Χαρώνδα (610 πΧ) στους Θούριους της Μεγάλης Ελλάδας με υπέρτατο νόμο την σωτηρία της Πατρίδας και ποινή την στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων και τη διαπόμπευση. ε) Του Σόλωνα (594 πΧ) που διαφοροποιεί την ποινική κύρωση και την προσαρμόζει ανάλογα προς το ηθικοκοινωνικό βάρος κάθε παράβασης (πχ ποινή θανάτου για ανθρωποκτονία με δόλο, εξορία για ανθρωποκτονία εξ αμελείας και για αδικήματα προδοσίας κλπ). Αυστηρότατη δε ήταν η αντιμετώπιση του εταιρισμού αρρένων και της παιδεραστίας (ποινή θανάτου). στ) Του Κλεισθένου (τέλη 6^{ου} πΧ αιώνα). Για την προστασία του πολιτεύματος της Δημοκρατίας, καθιέρωσε τον οστρακισμό. Μετά από ανώνυμη

καταγγελία, χωρίς να προηγηθούν ανακρίσεις ή απολογία, μπορούσαν να εξοριστούν προσωπικότητες για 10 χρόνια, αρκεί 6 χιλιάδες πολίτες να ψήφισαν εναντίον του άνδρα αυτού. ζ) Της Γόρτυνας (πρώτο ήμισυ 5^{ου} πΧ αιώνα) στην Κρήτη. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει για τη διάταξη περί μη αναδρομικότητας του νόμου, την απαγόρευση βίαιης σύλληψης του μηνυθέντος από τον ίδιο τον μηνυτή, την απαγόρευση της αυτοδικίας, Για δε τα αδικήματα κατά των ηθών και δη του βιασμού και της μοιχείας προβλεπόταν χρηματική ποινή. Τέλος ειδική μνεία πρέπει να γίνει για το Ρωμαϊκό Δίκαιο. Το θρησκευτικό στοιχείο, αποτελεί κύριο χαρακτηριστικό της αρχικής περιόδου του Ρωμαϊκού Ποινικού Δικαίου. Το δε Δίκαιο ήταν άγραφο. Αρχικά δεν υπήρχε κανένας όρος για την απόδοση της έννοιας της «ποινήs». Στα τελευταία χρόνια της Δημοκρατίας, επικράτησε ως γενική έκφραση της «ποινήs» η ελληνικής προελεύσεως λέξη «proena», που περιοριζόταν στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου, και αυτό υποδηλώνει και μια μορφή «ιδιωτικοποίησηs» του ποινικού δικαίου στην αντίστοιχη περίοδο. Η ποινή διαμορφώθηκε διαδοχικά ως μια πράξη ανταπόδοσης για την αποκατάσταση της έννομης τάξης που έχει διαταραχθεί. Στο πλαίσιο αυτό όμως, δεν μπορεί – και δεν πρέπει – να αγνοηθεί και ο εκφοβιστικός της ρόλος που προβάλλεται με έμμεσο μεν, αλλά και με σαφή τρόπο στην περίοδο του Ιουστινιανού. Επίσης ο επίσκοπος Καισαρείας Μέγας Βασίλειος, έγκριτος νομικός, αποκρούει τον ανταποδοτικό χαρακτήρα της ποινήs (εφόσον, όπως γράφει, δεν έχει επινοηθεί ακόμη μέθοδος, ώστε να εξαλείφονται τα γεγονότα) και τονίζει την αξία της μέσου γενικής και ειδικής προλήψεως «Εκείνο δε επί πάσιν ειπείν αναγκαίον, ότι τους οτιούν αδικούντος ουχ υπέρ των ήδη γεγενημένων κολάζομεν (τις γαρ εν γένοιτο μηχανή μη γεγενήσθαι τα πεπραγμένα:), αλλ' όπως αν η αυτού προς το λοιπόν αμείνους γένοιτο ή ετέρους υπάρξειε του σωφρονείν παραδείγματα». Ακόμα στα μέσα του 8^{ου} αιώνα μΧ, η «Εκλογή» των Ισσαύρων είναι το πρώτο νομοθετικό κείμενο, που στο προοίμιο του οι κύριοι σκοποί της ποινήs – κάθαρση, βελτίωση και εκφοβισμός – αναφέρονται μαζί, ο ένας δίπλα στον άλλο. Ειδικότερα: Η πρώτη μορφή της Ρωμαϊκής νομοθεσίας είναι η «Δωδεκάδελτος» που ανάγεται στο 454 πΧ και είναι εντόνως επηρεασμένη από την ελληνική νομοθεσία, ιδίως από τους νόμους του Δράκοντος και του Σόλωνος (σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Αρμενόπουλο και τον Μιχαήλ Ατταλειάτη, ο Άππιος Κλαύδιος με δέκα άλλους επιφανείς άνδρες ταξίδεψε στην Αθήνα όπου κατέγραψε τις εν λόγω νομοθεσίες πριν την συντάξουν, ο δε Λίβιος αναφέρει τριμερή επιτροπή που ταξίδεψε στην Ελλάδα αποτελούμενη εκ των Αϋλου Μαλλίου, Πατουμίου Άλβου και Σουλπικίου Καμερίνου), ενώ περιλάμβανε και

αρχαιότερους άγραφους ποινικούς νόμους. Στην «Δωδεκάδελτο» προβλεπόταν η ποινή του θανάτου για μια σειρά από αδικήματα μεταξύ των οποίων η κλοπή την νύχτα στην πόλη και η προδοσία. Η απονομή της Ποινικής Δικαιοσύνης στην Ρώμη διακρίνεται κυρίως σε δύο περιόδους. Στην περίοδο της Δημοκρατίας και της Αυτοκρατορικής Περιόδου. Γενικά οι ποινές είναι ηπιότερες την εποχή της Δημοκρατίας και στην ουσία, εκτός της θανατικής ποινής (roena capitalis), η οποία υποκαθίσταται συνήθως από την εκούσια εξορία του καταδίκου (ανάλογη της «φυγής» του Αττικού Δικαίου), τα λοιπά ποινικά αδικήματα τιμωρούνται με χρηματική ποινή. Αντιθέτως, στην περίοδο της Αυτοκρατορίας, η θανατική ποινή επιβάλλεται για πλείστα αδικήματα, η δε ποινή της φυλακίσεως σπάνιζε ως αυτοτελής ποινή. Ειδικά για τα ήθη θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα χρόνια του Οκταβιανού τα πάθη της ασέλγειας ήταν ευρέως διαδεδομένα, οι γάμοι είχαν χαλαρώσει και τα διαζύγια ήταν σε ημερήσια διάταξη με συνέπεια προς κολασμό της χαλαρότητας των ηθών να δημοσιεύσει το 18 πΧ την Lex Julia de adulteriis coercendis (περί κολασμού μοιχειών) και την Lex Julia de maritandis ordinibus (περί μελλογάμων τάξεων) και το 9 μΧ την Lex Papia Poppaea προς περιορισμό της αγαμίας και της ατεκνίας. Εν συνεχεία μετά την επικράτηση του Μεγάλου Κωνσταντίνου αρχίζει να επηρεάζεται το ποινικό δίκαιο από τον Χριστιανισμό, καίτοι έως και τον Ιουστινιανό δε αλλοιώνεται ούτε η σκληρότητα των ποινικών κυρώσεων, ούτε αλλάζει τίποτα στην μέχρι τότε απαρέγκλιτη πορεία της ποινής, ως άτεγκτης καταστολής και ως κρατικού «αντιποίνου» στο έγκλημα. Στις 16 Νοεμβρίου του 534 μΧ δημοσιεύτηκε το νομοθετικό μεγαλόρρημα του Ιουστινιανού, απαρτιζόμενο από 12 βιβλία, που αποτέλεσε το θεμέλιο απάντων των νομοθεσιών του δυτικού κόσμου. Η θανατική ποινή κατά το ιουστινιάνειο δίκαιο ήταν σε ημερήσια διάταξη. Σημαντικές αλλαγές επήλθαν με την «Εκλογή» (741 μΧ) του Λέοντος Γ', στην οποία πρόδηλη τυγχάνει η επίδραση του Χριστιανισμού και της Φιλοσοφίας. Διατηρείται η θανατική ποινή (πχ για την μαγεία, την ληστεία με φούρκισμα, την ένοπλη αρπαγή, ομοφυλοφιλία και την αιμομιξία), πλην όμως αντικαθίσταται σε πολλά αδικήματα με άλλες ποινές, όπως η εξορία, οι χρηματικές ποινές, ο ακρωτηριασμός (στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και στην περίπτωση θανατηφόρων τραυμάτων σε συμπλοκή με φονικά όργανα προβλεπόταν ο ακρωτηριασμός του χεριού του δράστη, στα περισσότερα εγκλήματα περί την γενετήσια ζωή το κόψιμο της μύτης, πλην της κτηνοβασίας που προβλεπόταν το κόψιμο του γεννητικού οργάνου του δράστη, στην ψευδορκία το κόψιμο της

γλώσσας, στην ιεροσυλία η τύφλωση κα), ο σωματικό κολασμός (πχ 12 ραβδισμοί για τους έγγαμους που διέπρατταν πορνεία και 6 για τους άγαμους). Σημαντικές μετέπειτα νομοθεσίες ήταν των Μακεδόνων Αυτοκρατόρων, ο «Πρόχειρος Νόμος» (869 μΧ) και τα «Βασιλικά» (911), ενώ τέλος ειδική μνεία πρέπει να γίνει για την «Εξάβιβλο» του Κωνσταντίνου Αρμενόπουλου (1345 μΧ) που αποτέλεσε τον κορμό της νομικής ζωής του υπόδουλου Έθνους. Τέλος από την εποχή της Επανάστασης του 1821 έως την ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/19) τα κυριότερα ποινικά νομοθετήματα ήταν: α) το «Απάνθισμα των εγκληματικών» (1824-1834), στο οποίο ειδική μνεία πρέπει να κάνουμε όσον αφορά την απλότητα του ορισμού του αδικήματος της εσχάτης προδοσίας ως εξής «όποιος σηκώσει τα χέρια του κατά της Πατρίδας να θανατώνεται», β) ο Ποινικός Κώδικας του 1834, που παρά τις ατέλειες του, παρέμεινε σε ισχύ έως το 1951 και γ) ο Ποινικός Κώδικας του 1951 που καταργήθηκε με το νέο Ποινικό Κώδικα και είχε αποτελέσει προϊόν σειράς νομοπροπαρασκευαστικών εργασιών από το έτος 1911.

‘Ζώντας την καθημερινότητα, δύσκολα κάποιος μπορεί να διακρίνει τις κύριες τάσεις, τον ρου της ιστορίας, ιδίως σε περιόδους ραγδαίων εξελίξεων, όπως συμβαίνει σήμερα, καθόσον στην παρούσα ιστορική περίοδο παρατηρείται μια γενική παρακμή των σύγχρονων κοινωνιών, που κυριαρχούνται από την μαζική υποκουλτούρα των ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης (social networks, πχ facebook, twitter, instagram, tik-tok κλπ) και της κλειδαρότρυπας (πχ σήριαλ τύπου Big Brother), την απομάκρυνση από την αρετή, την ανάδυση του ατομικισμού, του υπερκαταναλωτισμού και της επιδίωξης του υλικού ευδαιμονισμού, την ασύδοτη εμπορευματοποίηση του ερωτισμού και της σεξουαλικότητας την αύξηση της φτώχειας, του ποσοστού ανεργίας, των καταχρήσεων και της εγκληματικότητας, το περιορισμό των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, τη διάλυση του θεσμού της οικογένειας και εν τέλει την αποσταθεροποίηση των κοινωνιών. Ειδικότερα στην Ελλάδα, η μακροχρόνια οικονομική κρίση, οι ραγδαίες κοινωνικές μεταβολές στον τρόπο ζωής και στα σύγχρονα ήθη, ο μεγάλος αριθμός οικονομικών μεταναστών που εισάγει νέα ήθη ή/ και προβλήματα στην χώρα, τα οποία ήταν άγνωστα στο παρελθόν, έχουν ως αποτέλεσμα να αυξάνεται η αποξένωση, η φτώχεια, η ανεργία, η αλλοτρίωση των ανθρώπινων σχέσεων και η εγκληματικότητα. Σημειωτέον δε ότι η οικονομική κρίση έχει (μεταξύ άλλων) ως συνέπειες την αύξηση του άγχους, των ψυχικών διαταραχών και των καταχρήσεων ιδίως του αλκοόλ και των ναρκωτικών,

τα οποία επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό την αντικοινωνική και εγκληματική συμπεριφορά των ατόμων (σύγχρονες επιστημονικές έρευνες έχουν αποδείξει ότι η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των γονιδίων, του περιβάλλοντος και της λειτουργίας του εγκεφάλου βλ και «The Neurobiology of Criminal Behavior. Gene-Brain-Culture Interaction» Anthony Walsh and Jonathan D. Bolen 2012).

Ο νέος Ποινικός Κώδικας ετέθη σε ισχύ κατ' γενική ομολογία σε μια δύσκολη ιστορική περίοδο επιχειρώντας τον εξορθολογισμό και εκσυγχρονισμό του προϊσχύσαντος ΠΚ. Η εποχή μας διαπνέεται από το πνεύμα της «παγκοσμιοποίησης», με κύρια χαρακτηριστικά: α) τον νέο ιμπεριαλισμό του παγκοσμιοποιημένου χρηματιστικού κεφαλαίου, β) την αδυσώπητη κυριαρχία της «Αγοράς» που αφ' ενός μεν υπονομεύει τη Δημοκρατία και την μετατρέπει σε κενό γράμμα, αφού οι κυριότερες οικονομικές και κοινωνικές αποφάσεις λαμβάνονται από τις «αγορές» οι οποίες εν συνεχεία τις υπαγορεύουν στους εκλεγμένους αντιπροσώπους των εθνικών κρατών, αφ' ετέρου δε διοχετεύει σ' όλα τα κράτη τα προϊόντα της υποκοουλτούρας της και επιχειρεί μέσω του μιμητισμού να επιβάλλει τη δική της ιδεολογία, τα δικά της πιστεύω και το δικό της τρόπο ζωής, διαβρώνοντας και υπονομεύοντας τις παραδοσιακές πανανθρώπινες αξίες, γ) την άμβλυνση των αντιστάσεων στα υποτιθέμενα «αγαθά» συμφέροντα των πολυεθνικών εταιρειών και των υποστηρικτών τους παγκόσμιων θεσμών όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και η Παγκόσμια Τράπεζα, δ) τη μαζική εξάπλωση της ανισότητας, της φτώχειας, της βίας, της καταπίεσης και ε) της σήψης και παρακμής των θεσμών της κοινωνίας. Η δε απλή, κατανάλωση των προϊόντων της τυγχάνει το πρώτο μέλημα του μέσου ανθρώπου. Περαιτέρω, αποτελεί γενική διαπίστωση ότι το τελευταίο διάστημα η παγκοσμιοποίηση έχει εισέλθει σε μια καινούργια φάση, την 4^η Βιομηχανική Επανάσταση της νέας ψηφιακής εποχής. Η ψηφιοποίηση των πάντων συνοδεύεται από ορισμένες ακανθώδεις προκλήσεις. Η ραγδαία και επιταχυνόμενη ψηφιοποίηση επιφέρει ήδη παγκόσμια οικονομική αναστάτωση, βασιζόμενη στο γεγονός ότι όσο οι υπολογιστές γίνονται ισχυρότεροι, οι επιχειρήσεις, αλλά και τα Κράτη χρειάζονται λιγότερο ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, οι οποίες όλο και διευρύνονται. Η αλματώδη τεχνολογική πρόοδος θα αφήσει πίσω της πολλούς ανθρώπους με «συνήθειες» δεξιότητες και ικανότητες, καθώς οι υπολογιστές, τα ρομπότ και οι λοιπές ψηφιακές τεχνολογίες κατακτούν αυτές τις δεξιότητες και ικανότητες με τρομερή

ταχύτητα. Αποτελεί δε το καλύτερο νέο για την παγκοσμιοποίηση, τις αγορές, αφού προσφέρει αύξηση της ποσότητας, της ποικιλίας και της ποιότητας και τεράστια μείωση του κόστους παραγωγής. Ειδικότερα στον τομέα της ρομποτικής, οι νέες μηχανές μπορούν να πλοηγηθούν και να αλληλεπιδράσουν με τον φυσικό χώρο των εργοστασίων, των αποθηκών, των πεδίων των μαχών και των γραφείων. Οι σύγχρονες ψηφιακές συσκευές έχουν διευρύνει τους ορίζοντές τους και επιδεικνύουν μεγάλο φάσμα ικανοτήτων στην αναγνώριση προτύπων, στην επεξεργασία φυσικής γλώσσας, στη μηχανική μάθηση, στην υπολογιστική όραση, στη σύνθετη επικοινωνία και σε λοιπούς τομείς που ανήκουν αποκλειστικά στους ανθρώπους. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι οι έξυπνες συσκευές σε λίγα χρόνια θα αντικαταστήσουν κορυφαίες επιστημονικές ομάδες όπως οι γιατροί, οικονομολόγοι, χρηματιστές, τραπεζικοί, μηχανικοί, αλλά και του σκληρού πυρήνα του Κράτους, όπως οι δικαστές, οι στρατιωτικοί και αστυνομικοί (Όσον αφορά τους δικαστές ήδη η Εσθονία χρησιμοποιεί έναν αλγόριθμο για την επίλυση στις αστικές διαφορές των αξιώσεων αποζημίωσης μέχρι την αξία των επτά χιλιάδων ευρώ). Στην παγκοσμιοποίηση κυριαρχεί ο νόμος των αγορών του τύπου –ο νικητής τα παίρνει όλα, η δε ψηφιοποίηση των πάντων, στηρίζει τέτοιες αγορές. Πλην όμως καίτοι η συνολική πίτα της οικονομίας μεγαλώνει, η οικονομική κατάσταση των περισσότερων ανθρώπων χειροτερεύει και η ψηφιακή τεχνολογία τους οδηγεί στην ανεργία. Αποτελεί δε γεγονός ότι η όποια προσπάθεια του Κράτους να προστατέψει τους εργαζομένους από τις εξελίξεις περικόπτοντας τους μισθούς ή παρέχοντας επιδόματα εξασφαλίζει μόνο προσωρινή προστασία, καθώς βλέπουμε ότι το ένα μετά το άλλο προπύργιο της ανθρώπινης μοναδικότητας να πέφτει από την αδιάκοπη επέλαση της ψηφιακής τεχνολογίας και είναι δύσκολο να διατηρήσουμε τη βεβαιότητα ότι οποιαδήποτε συγκεκριμένη δραστηριότητα θα ανθίσταται επ’ αόριστο στην αυτοματοποίηση. Τέλος ακόμη και πιο ανησυχητική τυγχάνει η προώθηση της ιδέας μόνιμης διασύνδεσης ανθρώπου-μηχανών με την χρήση νανοτεχνολογίας εντός του ανθρωπίνου σώματος. Για τον λόγο αυτό θα έπρεπε το Κράτος να προστατέψει άμεσα την Κοινωνία μέσω αυστηρού νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου ιδίως σε ποινικό επίπεδο. Η παράδοση άνευ όρων των κρατών στις ορέξεις των ατόμων που βρίσκονται πίσω απ’ τις «αγορές» είναι μαθηματικά βέβαιο ότι θα οδηγήσει τη Δημοκρατία και τις κοινωνίες σε κατάρρευση, και κανένας ποινικός νόμος όσο αυστηρός και να είναι δεν θα μπορέσει να το αντιμετωπίσει.

Η θέσπιση ενός νέου Ποινικού Κώδικα είθισται να αποτελεί αποτέλεσμα χρόνιων διεργασιών του συστήματος και των συμπερασμάτων της αντεγκληματικής πολιτικής μιας Χώρας. Η γνώση από τον νομοθέτη όλων των δεδομένων της κοινωνικής πραγματικότητας, που αφορούν σε κάποιο θέμα, αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη θέσπιση νομικών κανόνων, που να ρυθμίζουν το θέμα σύμφωνα με κοινωνιολογικές διαπιστώσεις. Φυσικά τα κοινωνιολογικά φαινόμενα δεν δεσμεύουν τον νομοθέτη. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι ο νομοθέτης είναι απόλυτα ελεύθερος, στο πλαίσιο κάποιας ανεξέλεκτης κοινωνικής αυθαιρεσίας, να επιβάλλει τις νομοθετικές λύσεις, που αυτός επιθυμεί, αδιαφορώντας για την κοινωνική πραγματικότητα. Ασφαλώς το φαινόμενο της νομοθετικής αυθαιρεσίας δεν είναι άγνωστο. Την σύγχρονη εποχή αρκετές φορές η πολιτική εξουσία θεσπίζει νόμους αντίθετους όχι μόνο με την κοινωνική πραγματικότητα, όχι μόνο στην λαϊκή θέληση, αλλά και στην κοινή λογική. Το φαινόμενο της προσφυγής σε ξένες νομοθεσίες προκειμένου να ρυθμιστούν συγκεκριμένα θέματα, τείνει να γίνει ο κανόνας, το δε γεγονός ότι τα ξένα νομοθετήματα συνήθως αποτελούν αντικείμενο δουλικής απομίμησης και επιταγής ξένων συμφερόντων, δημιουργούν πλείστα προβλήματα στην κοινωνία. Ειδικά όταν επιδιώκεται η ριζική αναμόρφωση και ο «εκσυγχρονισμός» του Κράτους προκειμένου να ανταποκριθεί στις οικονομικές συνθήκες που επιβάλλουν οι «αγορές», η χρήση «έτοιμων» νομοθεσιών αποτελεί το μέσο για την προσαρμογή της κοινωνίας στις ανάγκες της λεγόμενης «παγκοσμιοποίησης». Πράγματι, καίτοι η παγκοσμιοποίηση διακηρύσσει θεωρίες ελεύθερης παγκόσμιας οικονομίας χωρίς τους περιορισμούς των εθνικών κρατών, ο τρόπος επιβολής του παγκοσμίου συνεπάγεται και προϋποθέτει την ύπαρξη ενός νομικού συστήματος, που δημιουργεί τους απαραίτητους όρους για τη διαμόρφωση και την λειτουργία των «παγκοσμιοποιημένων» οικονομικών σχέσεων, και την επιβολή του στα επιμέρους εθνικά Κράτη. Σημειωτέον δε ότι η επιβολή ξένου δικαίου αποτελεί συνέπεια είτε προσάρτησης ορισμένου εδάφους είτε κατοχής του. Ειδικά για την Ελλάδα πρέπει να τονιστεί η πρωτοφανή οικονομική κρίση που βιώνουμε εδώ και δέκα τουλάχιστον χρόνια, η οποία είναι αποτέλεσμα μιάς βαθύτερης ηθικής και πνευματικής κρίσης που προϋπήρχε επί πολλά χρόνια και κατέληξε μετά από μακρό λανθάνοντα “χρόνο επώασης” να εκδηλωθεί και ως οικονομική. Οι δε δανειακές Συμβάσεις που υπεγράφησαν μεταξύ των εκπροσώπων της Ελλάδας και των δανειστών από τον Μάιο του 2010 έως και τον Αύγουστο του 2015, οδήγησαν στην εξαθλίωση τον ελληνικό λαό και, κυρίως, έπληξαν τον κοινωνικό ιστό και την

ύπαρξη της ελληνικής κοινωνίας. Κατά το ανωτέρω δε χρονικό διάστημα παρατηρούμε μια συνεχή επιβολή ξένου δικαίου στην ελληνική Επικράτεια, είτε με την μορφή υιοθέτησης δικαίου που επιβάλλει η Ε.Ε., στα πρότυπα θέσπισης στις αποικίες του δικαίου της μητρόπολης, ώστε να λειτουργεί η κοινωνία σύμφωνα με τα πρότυπα των «Βρυξελλών», είτε στα πλαίσια εφαρμογής των μνημονίων και των συνοδευτικών κανόνων τους ώστε να επιβληθούν τα συμφέροντα των λεγόμενων «Αγορών» στην κοινωνία. Για την επιτυχία της ανωτέρω επιβολής χωρίς σοβαρές αντιδράσεις, πρέπει να επισημάνουμε τον ρόλο των «ομάδων πίεσης» προς τους φορείς της πολιτικής εξουσίας, αλλά των «τεχνοκρατών» που συμβάλλουν στην σύνταξη νομοσχεδίων, που όμως φαίνονται να αγνοούν τα τεκταινόμενα στην κοινωνική πραγματικότητα. Περαιτέρω, άξιας μνείας τυγχάνει και το μεταναστευτικό ζήτημα στην Ελλάδα και η σχέση του με την εγκληματικότητα. Ειδικότερα, η διεθνής μετανάστευση είναι συνυφασμένη με την παγκοσμιοποίηση και την τεχνολογία. Η παγκοσμιοποίηση ευνόησε και στήριξε το φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης δίνοντας τη δυνατότητα εύκολης μετακίνησης μεταναστών προς τις χώρες της Δύσης, κυρίως της Ευρώπης, μέσω των διεθνών κυκλωμάτων διακινητών και του οργανωμένου εγκλήματος, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως φτηνό εργατικό δυναμικό και να πετύχουν καθ' αυτόν τον τρόπο την μείωση μισθών στα κράτη υποδοχής, καθώς και για τη διευκόλυνση του λαθρεμπορίου και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών. Ένας σημαντικός παράγοντας που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εγκληματικότητα είναι ο βαθμός ενσωμάτωσης ενός ατόμου στην κοινωνία. Το άτομο γεννιέται και μεγαλώνει σ' ένα συγκεκριμένο οικογενειακό και πολιτισμικό περιβάλλον απ' το οποίο δέχεται επιρροές αντιλήψεων και ιδεών, που εμφυτεύονται στον πνευματικό του κόσμο και μεταβάλλονται σε προσωπικά στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με την βιολογική του ιδιοσυγκρασία προσδιορίζουν την προσωπικότητά του και καθορίζουν την μετέπειτα έκφρασή της εντός της κοινωνίας. Στην Ελλάδα το 1995 οι μετανάστες υπολογίζονταν στις 80.753, το 2001 στις 797.093. το 2004 άνω του 1.000.000 (εκ των οποίων το 57,5% ήταν αλβανικής υπηκοότητας, πλην όμως ένα σημαντικό ποσοστό ομογενείς). Το 2014 συνελήφθησαν 77.165 μετανάστες για παράνομη είσοδο, το 2015 911.471 (εκ των οποίων μόνο το 17% ήταν γυναίκες), το 2016 204.820, το 2017 68.112, το 2018 93.367 και το 2019 123.710. Συνολικά από το έτος 2001 έως και το 2019 έχουν συλληφθεί για παράνομη είσοδο 2.750.697 αλλοδαποί. Λαμβανομένου υπόψη ότι υφίσταται και ένα σημαντικό ποσοστό αλλοδαπών που εισέρχεται παράνομα στην

Χώρα χωρίς να εντοπιστούν και συλληφθούν, γίνεται αντιληπτό το μέγεθος του προβλήματος. Τουλάχιστον δε από το 2015 η συντριπτική πλειοψηφία των παράνομων μεταναστών που εισέρχονται στην χώρα προέρχονται απ' την Ασία και την Βόρεια Αφρική, κυρίως από χώρες με κυρίαρχη θρησκεία το Ισλάμ και διαφορετικά ήθη και έθιμα. Κατά τα έτη 2015 - 2016 το 84% προερχόταν από τρεις χώρες την Συρία (49%), το Αφγανιστάν (21%) και το Ιράκ (9%). Στις αρχές του 2020 το 64% προερχόταν από το Αφγανιστάν, 19% από το Πακιστάν, 5% από την Τουρκία, 4% από τη Συρία, 2,6% από την Σομαλία και 5,4% από Ιράκ, Ιράν, Μαρόκο, Μπαγκλαντές, Αιθιοπία, Αίγυπτος. Το πρόβλημα έγκειται στο γεγονός ότι το Ισλάμ δεν είναι μόνο θρησκεία αλλά ένα πλήρες πολιτικό και πολιτιστικό σύστημα αξιών που ρυθμίζει κάθε πτυχή του δημόσιου και ιδιωτικού βίου και συγκρούεται εν τέλει με τις «δυτικές» αξίες και αρχές. Σημειωτέον δε ότι ήδη μόνο στην Αθήνα λειτουργούν εκατοντάδες άτυπα τζαμιά, και το 2017 εμφανίστηκε στο κέντρο της ένα περίεργο φαινόμενο και περιγράφεται με τη λέξη *mutaween* (μουταβίν). Πρόκειται για μια ιδιότυπη ισλαμική αστυνομία που εφαρμόζει τους νόμους της Σαρίας στους μουσουλμάνους της περιοχής. Περαιτέρω έχει παρατηρηθεί μια μεγάλη αύξηση του ποσοστού αλλοδαπών που προβαίνει στην τέλεση σημαντικών αδικημάτων και δη (ενδεικτικά): Το 2019 στην χώρα είχαμε: α) 76 τετελεσμένες και 117 απόπειρες ανθρωποκτονίας από πρόθεση, με δράστες 168 ημεδαπούς και 113 αλλοδαπούς, β) 167 τετελεσμένους και 62 απόπειρες βιασμών με δράστες 108 ημεδαπούς και 119 αλλοδαπούς, γ) 96 τετελεσμένες και 2 απόπειρες περιπτώσεων σεξουαλικής εκμετάλλευσης με δράστες 104 ημεδαπούς και 149 αλλοδαπούς, δ) 4.287 τετελεσμένες και 295 απόπειρες ληστειών με δράστες 1116 ημεδαπούς και 674 αλλοδαπούς. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι πρόκειται για αδικήματα που έχουν καταγγελλθεί. Αποτελεί δε δίδαγμα της κοινής πείρας ότι ένας μεγάλος αριθμός αξιοποιώνων πράξεων λαμβάνει χώρα από αλλοδαπούς εις βάρος άλλων αλλοδαπών, πλην όμως ουδέποτε καταγγέλλεται. Τέλος θα πρέπει να προβληματιστούμε απ' το γεγονός ότι στην Χώρα μας, αλλά και σ' όλη την Ε.Ε. υπάρχει μεγάλο πρόβλημα υπογεννητικότητας, η δε αθρόα είσοδος μουσουλμανικών πληθυσμών από χώρες που επικρατεί το ακραίο Ισλάμ θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια στην αλλαγή της φυσιογνωμίας της Χώρας, του πολιτισμού της και εν τέλει και του δικαϊκού συστήματός της.

Το Δίκαιο ως τμήμα του νομικοπολιτικού επιπέδου του κοινωνικού σχηματισμού, επιτελεί ρυθμιστικό, κατά βάση, ρόλο. Οι νομικοί κανόνες ρυθμίζουν τις κοινωνικές σχέσεις, επιβάλλοντας ορισμένη συμπεριφορά, που η τήρησή της αποτελεί αναγκαίο όρο για την ύπαρξη και διατήρηση των δεδομένων κοινωνικών σχέσεων. Όμως η λειτουργία των νομικών κανόνων δεν εξαντλείται στη ρύθμιση, διότι οι νομικοί κανόνες απευθύνονται στα άτομα – «τα υποκείμενα δικαίου»- και τους ορίζουν ορισμένη συμπεριφορά. Κάθε νομικός κανόνας επιχειρεί και να πείσει τα άτομα για την αναγκαιότητα της συγκεκριμένης ρύθμισης, αποτυπώνοντας έτσι στις διατάξεις του ορισμένες ιδέες, αντιλήψεις ή παραστάσεις για την κοινωνική πραγματικότητα, τις οποίες προσπαθεί να ενσταλάξει στα άτομα. Συνεπώς το δίκαιο εκπληρώνει και ιδεολογική λειτουργία. Μέσα δε από τη συνολική νομική πρακτική, κάθε άτομο οδηγείται στο να πιστεύει, πέρα από κάθε καταναγκασμό, ότι οι νομικοί κανόνες διαγράφουν πρότυπα, που ανταποκρίνονται σε ορισμένη «φυσική» τάξη πραγμάτων. Χάρη στην ιδεολογική λειτουργία του δικαίου, που συνδέεται διαλεκτικά με τη ρυθμιστική του λειτουργία, το άτομο ενστερνίζεται τα πρότυπα συμπεριφοράς που επιβάλλουν οι νομικοί κανόνες, με αποτέλεσμα να εξασφαλίζεται η απαραίτητη συγκατάθεση των μελών του κοινωνικού στη συγκεκριμένη ρύθμιση των κοινωνικών σχέσεων. Επιβολή και υποβολή, κύρωση και πειθώ, συνιστούν με τον τρόπο αυτό τις δύο όψεις της λειτουργίας του δικαίου στο πλαίσιο κάθε κοινωνικού σχηματισμού. Επομένως το δίκαιο ανήκει τόσο στον «κατασταλτικό» μηχανισμό του Κράτους, όσο και στο σύστημα των «κρατικών ιδεολογικών μηχανισμών» και ως στοιχείο της κοινωνικής δομής διαπλέκεται με τις οικονομικές σχέσεις, την πολιτική και την ιδεολογία. Το δε Ποινικό Δίκαιο είναι τμήμα του Δημοσίου Δικαίου, του οποίου οι κανόνες προσδιορίζουν τα γενικά και ειδικά χαρακτηριστικά της αξιόποινης πράξης, καθορίζοντας ταυτόχρονα και τον τρόπο κολασμού της. Το ποινικό δίκαιο αποτελεί στην ουσία έναν «κώδικα ηθικής». Πρωταρχικός σκοπός του ποινικού δικαίου είναι η προστασία των ηθικοκοινωνικών αξιών, οι οποίες θεμελιώνουν την έννομη τάξη. Οι δε λειτουργίες με τις οποίες ο ποινικός νόμος επιχειρεί την πραγματοποίηση του ανωτέρω σκοπού είναι η αξιολογική, η προστακτική και η προστατευτική λειτουργία. Ο προσδιορισμός της μορφής και η διαβάθμιση της εντάσεως των ποινών αποτελούν πάντοτε πιστή απεικόνιση της κοινωνικής αξιολόγησης της ανθρώπινης αδιοπραγίας, η οποία επικρατεί σε ένα οργανωμένο πολιτειακό σύνολο. Περιεχόμενο της «προστατευτικής» λειτουργίας του ποινικού δικαίου είναι να καταστήσει τον εγκληματία προσωρινά ή και οριστικά ακίνδυνο, ώστε να μην είναι

σε θέση να προσβάλλει τα έννομα αγαθά των πολιτών ή της κοινωνικής ολότητας. Η προστασία παρέχεται με την μορφή της καταστολής και με την μορφή της πρόληψης.

Ο νέος Ποινικός Κώδικας επέφερε σημαντικές αλλαγές στο ποινικό μας δίκαιο, πλην όμως δεν θα τις απαριθμήσω άπασες, αλλά θα εστιάσω σε κάποια αδικήματα της λεγόμενης «καθημερινότητας». Κατά γενική ομολογία ο νέος ΠΚ είναι εν συνόλω επιεικέστερος του προγενεστέρου. Κατά την άποψή μου αυτό ένα εσφαλμένο μήνυμα προς τα άτομα που σκέφτονται να τελέσουν κάποιο ποινικό αδίκημα. Η ύπαρξη αυστηρών ποινών αποτελεί σε σημαντικό βαθμό αποτρεπτικό παράγοντα. Ο δράστης πρέπει να γνωρίζει ότι οι συνέπειες που θα υποστεί θα είναι πολλαπλάσιες του όποιου οφέλους θα απεκόμιζε. Άπαντες γνωρίζουμε ότι ακόμη και οι αυστηρές ποινές που επιβάλλονται από τα δικαστήρια δεν εκτίονται εξ ολοκλήρου, δεδομένου ότι υπάρχουν θεσμοί που μετριάζουν τον πραγματικό χρόνο κράτησης, όπως η υφ' όρον απόλυση (άρθρ. 105 Β επ. ΠΚ) και ο ευεργετικός υπολογισμός ημερών εργασίας και εκπαίδευσης του κρατουμένου (άρθρ. 46 ν.2776/1999 -Σωφρ. Κώδικας). Συνεπώς, για αρκετούς εγκληματίες, η προοπτική να τιμωρηθούν με μια μικρή ποινή ή να εκτίσουν την ποινή τους μειωμένη ή και να εξέλθουν από τη φυλακή ακόμη νωρίτερα λόγω κάποιου νόμου προς αποσυμφόρηση των φυλακών, αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο να προχωρήσουν στο έγκλημα. Περαιτέρω, ο νέος ΠΚ δεν πρέπει να ιδωθεί μεμονωμένα, αλλά στα πλαίσια εφαρμογής των μνημονίων και μιας προσπάθειας ριζικής αλλαγής της ελληνικής κοινωνίας που ξεκίνησε το 2010 με το νόμο 3904. Με τον συγκεκριμένο νόμο επήλθαν σημαντικές αλλαγές στους ποινικούς νόμους, ιδίως με το άρθρο 31 που μετέτρεψε αρκετά πλημμελήματα σε πταίσματα. Δύο εξ αυτών θεωρώ ότι ήταν χαρακτηριστικά της ιδεολογίας των «αγορών», των παραβιάσεων των διατάξεων του β.δ. 748/1966 (παρ.6) που απαγόρευε την εργασία την Κυριακή και των διατάξεων του ν. 2734/1999 (παρ.7) περί εκδιδόμενων προσώπων με αμοιβή. Με τη διάταξη δε του άρθρου 468 του νέου ΠΚ καταργήθηκαν τα πταίσματα και φυσικά τα ανωτέρω, τα οποία σημειωτέον δε ότι δεν επανήλθαν με την νέα τροποποίηση του ΠΚ με το ν. 4637/19, αφού θεωρήθηκε σημαντικότερη η αυτοδικία και η διατάραξη της κοινής ησυχίας, που αναβαθμίστηκαν σε πλημμελήματα. Επίσης σημαντικό είναι η αύξηση του κατώτερου ορίου της ανηλικότητας στα δώδεκα έτη καθώς και η κατάργηση της διατάξεως του προϊσχύοντος ΠΚ περί ψευδούς αναφοράς (άρθρ. 225 παρ.2^α ΠΚ). Όσον αφορά την αύξηση του ορίου στα δώδεκα έτη, υπάρχει δυστυχώς μια μεγάλη μερίδα ανηλίκων

που διαπράττει σοβαρά αδικήματα, ιδίως κλοπές και ληστείες, ήδη από την ηλικία των δέκα ετών και η εν λόγω αύξηση ουδέν εισφέρει ούτε σ' αυτούς είτε στην κοινωνία, αντιθέτως μεγαλώνει το πρόβλημα της εγκληματικότητας. Επίσης δεν ελήφθη υπόψη το γεγονός ότι τα σημερινά παιδιά και οι έφηβοι έχουν ελάχιστη σχέση με τις παλαιότερες γενεές, καθόσον μεγαλώνοντας σε μια κοινωνία που σήμερα λείπει η ουσιαστική παιδεία σε κάθε κομμάτι της (δεν εννοώ φυσικά τεχνικές γνώσεις, θεωρίες και αντίστοιχες δεξιότητες ώστε να εξυπηρετεί απλά την οικονομία), με τις τηλεοράσεις, τις συσκευές κινητών τηλεφώνων και τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές (H/Y) υιοθετούν πρότυπα, στάσεις και συμπεριφορές (κυρίως μέσω του διαδικτύου -internet και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης) όπου κυριαρχούν η ύλη, η βία, το σεξ και το δίκαιο του ισχυρότερου, Πιστεύω ότι θα έπρεπε να κατέβουν τα όρια της ανηλικότητας στα 10 με 17 έτη, ώστε να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα της παραβατικότητας των ανηλικών. Όσον αφορά δε το θέμα της ψευδούς αναφοράς θα πρέπει να επισημανθεί η σημασία της ιδίως για τους αλλοδαπούς που εισέρχονται στην Χώρα ή κινούνται εντός αυτής. Πλείστες φορές δεν φέρουν οιοδήποτε έγγραφο ή φέρουν πλαστά έγγραφα. Πολλοί εξ αυτών εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια άνευ εγγράφων, δηλώνουν ανήλικοι καίτοι εμφανώς τυγχάνουν ενήλικοι, πλην όμως στη δικαστική πρακτική, ότι δηλώσεις είσαι, με συνέπεια να αντιμετωπίζονται ως ανήλικοι με τις σχετικές ευεργετικές διατάξεις. Επίσης αποτελεί δίδαγμα της κοινής πείρας ότι αρκετοί νεαροί αλλοδαποί εκπορνεύονται. Σημειωτέον δε ότι ο ν. 4619/19 ήταν γενικά επιεικέστερος στα εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και τα εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. Μάλιστα καταργήθηκαν οι διατάξεις των παλαιών άρθρων 341 (απατηλή επίτευξη συνουσίας), 348 (διευκόλυνση ακολασίας άλλων), 350 (εκμετάλλευση πόρνης) και 351 (σωματεμπορία, ως αυτοτελές αδίκημα, υπάγεται πλέον ως περίπτωση στην εμπορία ανθρώπων του άρθρου 323^A), 353 παρ.1 (πρόκληση σκανδάλου με ακόλαστες πράξεις), ενώ ήδη με το ν. 4356/15 είχε καταργηθεί το άρθρο 347 (παρά φύση ασέλγεια μεταξύ αρρένων). Οι ως άνω ρυθμίσεις δυστυχώς ουδέν όφελος προσφέρουν στην κοινωνία, αλλά αντιθέτως στηρίζουν τη διεθνή βιομηχανία της εμπορευματοποίησης του έρωτα, όπου σ' ολόκληρο τον πλανήτη, εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες και ανήλικοι (κορίτσια και αγόρια), κάθε χρόνο στρατολογούνται, αγοράζονται, πωλούνται και ενοικιάζονται από κυκλώματα πορνείας. Ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός βρίσκει την τέλεια έκφρασή του στην βιομηχανία του σεξ όπου ο άνθρωπος υποβαθμίζεται σε ένα

εμπόρευμα που κοστολογείται και μπορεί να αγοραστεί, να πουληθεί, να ενοικιαστεί, να ιδιοποιηθεί, να ανταλλαγεί ή να αποκτηθεί. Σημειωτέον δε ότι η θεωρία πως η νομιμοποίηση της πορνείας και ο περιορισμός της σε οίκους και ζώνες ανοχής υποτίθεται πως θα έβαζε ένα τέλος στην παιδική πορνεία, καθώς και θα τερμάτιζε και τον έλεγχο του οργανωμένου εγκλήματος στη συγκεκριμένη βιομηχανία, απεδείχθη εσφαλμένη, όπως προκύπτει από την επιβεβαιωμένη αποτυχία της σχετικής νομοθετικής ρύθμισης στην Ολλανδία, στην Πολιτεία της Νεβάδας (Λας Βέγκας) στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία. Περαιτέρω η Οργάνωση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, με έδρα το Άμστερνταμ, εκτιμά ότι ο αριθμός των ανηλίκων στην πορνεία αυξάνεται με ραγδαίους ρυθμούς (πχ από 4.000 το 1996 σε 15.000 το 2001), ενώ η διακίνηση των ασυνόδευτων ανηλίκων ανθεί εκεί, όπως και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που καθιέρωσαν ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις (Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, κλπ.). Συνεπώς η νομιμοποίηση της πορνείας και η κατάργηση των ανωτέρω συναφών αδικημάτων εξυπηρετεί την παγκόσμια βιομηχανία του σεξ που αντιμετωπίζει τον άνθρωπο σαν αντικείμενο και τον εκμεταλλεύεται και όχι τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Επιπροσθέτως θα πρέπει να τονιστεί ο έλεγχος του εν λόγω χώρου από το οργανωμένο έγκλημα, τα δε έσοδα του στην Ελλάδα από την σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και ανηλίκων το έτος 2008 υπολογίζονταν στο ποσό των 600.000.000 ευρώ. Τέλος θα πρέπει να προβληματίσει και το μήνυμα που περνάει στην νεολαία σε συνδυασμό με την υποκουλτούρα του διαδικτύου που είναι επικεντρωμένη στο σεξ, καθώς μια καριέρα στην πορνεία και την πορνογραφία εμφανίζεται ιδιαίτερα επικερδής και γοητευτική, διευκολύνοντας καθ' αυτόν τον τρόπο την στρατολόγηση νέων στην εν λόγω βιομηχανία. Στα ίδια ιδεολογικά πλαίσια κινείται και η αφαίρεση από τον κατάλογο των εγκλημάτων του άρθρου 8 ΠΚ η παράνομη κυκλοφορία και το εμπόριο ασέμνων. Περαιτέρω η κατάργηση του αξιόποινου των παραβιάσεων των διατάξεων του β.δ. 748/1966 (παρ.6) πρέπει να ειδωθούν σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4177/13 που κατήργησε την κυριακάτικη αργία. Η κυριακάτικη αργία ήταν μια ιδιαίτερα σημαντική και ξεχωριστή μέρα για τους εργαζομένους παγκοσμίως, που η κατάργησή της αποτέλεσε χρόνια επιδίωξη του νεοφιλελευθερισμού. Η δε κατάργησή της εξυπηρετεί και το έτερο ιδεολογικό της υπόβαθρο την έχθρα της εναντίον του Χριστιανισμού και των αξιών του, καθόσον η Κυριακή από θρησκευτικής άποψης είναι ιερή μέρα μόνο για τους Χριστιανούς. Αυτό το ιδεολογικό της στίγμα είναι εμφανές και με την κατάργηση των παλαιών διατάξεων της κακόβουλης βλασφημίας

(198), της καθύβρισης θρησκευμάτων (199) και της περιύβρισης νεκρών (201). Θα σημειώσω μόνο ότι η μεν αναφορά στο σχέδιο του ΠΚ ότι οι ως άνω διατάξεις δεν προσβάλλουν κανένα υπαρκτό κοινωνικό μέγεθος και δεν συνιστούν αξιόποινες πράξεις, αφ' ετέρου δε ότι το 201 αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις διατάξεις περί φθοράς του άρθρου 191^A παρ.2 και της προσβολής του νεκρού του άρθρου 365, τυγχάνουν τουλάχιστον ατυχείς. Επίσης προβληματική θα χαρακτήριζα την προστασία της αξίας του ανθρώπου, όπως αντιμετωπίζεται μόνο στο αδίκημα της έκθεσης (306), το οποίο φρονώ δεν καλύπτει περιπτώσεις ευάλωτων ατόμων (πχ ηλικιωμένων, αστέγων, αναπήρων, χρόνιων πασχόντων κλπ) που λόγω οικονομικής αδυναμίας, χρεών και αδιαφορίας του συγγενικού περιβάλλοντος (σε περίπτωση που υφίσταται) και του Κράτους βρίσκονται άνευ κατοικίας, ή με κατοικία πλην όμως εγκαταλελειμμένων, ζώντας σε άθλιες συνθήκες. Θα έπρεπε να αντιμετωπίζεται με ειδική αυστηρή ποινική διάταξη η έκθεση των εν λόγω ατόμων σε κίνδυνο. Σε κάθε περίπτωση ακόμη και η απλή διάταξη της έκθεσης προβλέπει μικρότερη ποινή σε σύγκριση με τη διάταξη του άρθρου 20 παρ.2 του ν. 4039/12 περί προστασίας ζώων. Την σημερινή εποχή η αξία των ζώων είναι μεγαλύτερη απ' των ανθρώπων. Ακόμη δεν θεσπίστηκε ειδική αυστηρή διάταξη στον νέο ΠΚ για την προστασία από τις παράνομες πρακτικές των εταιρειών ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και των δικηγορικών γραφείων που δραστηριοποιούνται στο χώρο, καίτοι είναι τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα. Φυσικά οι διατάξεις του ΠΚ της παράνομης βίας ή της εκβίασης δεν παρέχουν την δέουσα προστασία, ούτε φυσικά οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4624/19 περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως έχει φανεί και από την νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων (οι ποινικές δικογραφίες που έχουν σχηματιστεί είναι ελάχιστες και με ακόμα μικρότερες ποινικές καταδίκες). Επίσης δεν προβλέφθηκε ειδική διάταξη για την προστασία από τις παράνομες πρακτικές των τραπεζών (πχ ιδίως με τις χρεώσεις και τα επιτόκια). Η δε κατάργηση του αδικήματος της αισχροκέρδειας (405) εξυπηρετεί μόνο τους επιχειρηματίες αδιαφορώντας για τις κοινωνικές παρενέργειες που συνοδεύουν αυτή την οικονομική πρακτική. Προφανώς στην εποχή της παγκοσμιοποίησης το οικονομικό ήθος και η οριοθέτηση του ποσοστού κέρδους και της δίκαιας τιμής είναι ασήμαντα για το Κράτος. Χαρακτηριστικό επίσης της επιβολής της ιδεολογίας των «Αγορών» τυγχάνουν οι νέες διατάξεις: α) του άρθρου 298 ΠΚ, που κατήργησε το δεύτερο εδάφιο του παλιού 298, όπως είχε προστεθεί με το άρθρο 28 του Ν. 4356/2015 «Το δικαστήριο, όσον αφορά τα πλημμελήματα του άρθρου 292 ή την

πράξη του άρθρου 431, δύναται να απαλλάξει το δράστη από την ποινή, εφόσον η παρεμπόδιση είχε ασήμαντη διάρκεια ή ο δράστης τέλεσε την πράξη για την προάσπιση ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος», που έτυχε εφαρμογής κυρίως στις περιπτώσεις τέλεσης του αδικήματος της παρακώλυσης συγκοινωνιών από άτομα που προέβησαν σε συγκεντρώσεις - διαμαρτυρίες κατά μνημονιακών διατάξεων, β) της παραγράφου 1 του άρθρου 405 ΠΚ που προστέθηκε εδάφιο δεύτερο με το άρθρο 12 παρ.3 του ν. 4637/19 που έχει εξής: «Για την ποινική δίωξη των εγκλημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 390 παράγραφος 1 εδάφιο β' αν η απιστία στρέφεται άμεσα κατά πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος ή επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα απαιτείται έγκληση.» που οδηγεί σε ατιμωρησία των στελεχών του χρηματοπιστωτικού συστήματος και γ) του άρθρου 168 που προστέθηκε παράγραφος 3 με το άρθρο 3 παρ.6 του ν. 4637/19 που έχει ως εξής: «Όποιος εισέρχεται παράνομα σε χώρο που χρησιμοποιείται από υπάλληλο πλειστηριασμού κατά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης ή παραμένει στον χώρο αυτό παρά τη θέληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού που τον χρησιμοποιεί, και προκαλεί έτσι διακοπή ή διατάραξη της ομαλής διεξαγωγής του πλειστηριασμού τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους ή με χρηματική ποινή. Με φυλάκιση έως έξι (6) μηνών τιμωρείται όποιος παράνομα εισέρχεται ή παραμένει στον προαναφερόμενο χώρο κατά τον χρόνο μη διεξαγωγής του πλειστηριασμού με σκοπό την παρακώλυση αυτού.», η οποία θεσπίστηκε καθαρά για να τονιστεί πόσο σημαντική τυγχάνει για το Κράτος η προστασία των συμφερόντων των τραπεζών, καθόσον υπήρχαν οι διατάξεις της παράνομης βίας (άρθρο 330 παρ1 ΠΚ) και της διατάραξης οικιακής ειρήνης (άρθρο 334 παρ.1 ΠΚ) που παρείχαν επαρκέστερη προστασία. Τέλος ιδιαίτερα σημαντική για την εγκληματικότητα της «καθημερινότητας» ήταν και η κατάργηση της διακεκριμένης περίπτωσης κλοπής, τελεσθείσας από δύο ή περισσότερους που είχαν ενωθεί για να διαπράττουν κλοπές ή ληστείες (374 εδ.δ), καθώς και της διακεκριμένης περίπτωσης κλοπής, τελεσθείσας από πρόσωπο που διαπράττει κλοπές ή ληστείες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια (374 εδ.ε). Εν τέλει με το ν. 4637/19 επανήλθε η διακεκριμένη περίπτωση κλοπής τελεσθείσα από δύο ή περισσότερους που είχαν οργανωθεί με σκοπό την τέλεση κλοπών, που όμως δεν καλύπτει την σημαντικότερη περίπτωση της κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια τέλεσής της. Η κλοπή τυγχάνει ένα από τα σημαντικότερα αδικήματα της καθημερινότητας που πλήττει το σύνολο σχεδόν της κοινωνίας και εκτός του αισθήματος φόβου προκαλεί και μεγάλα οικονομικά προβλήματα τόσο

στους παθόντες, όσο και στο Κράτος, ιδίως σε μια κοινωνία που έχει ταλαιπωρηθεί και φτωχοποιηθεί την τελευταία δεκαετία. Κατά την προσωπική μου άποψη θα έπρεπε να τιμωρούνται ως διακεκριμένες (κακουργηματικές) περιπτώσεις, η κατ'επάγγελμα και κατά συνήθεια τελεσθείσα κλοπή (όπως παλιά), η κλοπή με διάρρηξη σε οικία και η κλοπή εις βάρος ηλικιωμένου ή αναπήρου. Δυστυχώς το μεγαλύτερο ποσοστό κλοπών στρέφεται εις βάρος ηλικιωμένων ή άλλων ευάλωτων ατόμων, καθόσον αποτελούν εύκολο «στόχο» για τους δράστες. Κάτωθι θα παραθέσω ορισμένα στατιστικά στοιχεία όσον αφορά το αδίκημα της κλοπής στις πόλεις του Αγρινίου και της Λαμίας, στις οποίες διετέλεσα Εισαγγελέας Πρωτοδικών, καθώς και στην Αττική και πανελλαδικά: Α) Πανελλαδικά το έτος 2019 έλαβαν χώρα 81.734 κλοπές και 5.081 απόπειρες κλοπής με δράστες 9.705 ημεδαπούς και 4.954 αλλοδαπούς. Το 2018 είχαν λάβει χώρα 74.183 κλοπές και 4.703 απόπειρες κλοπής με δράστες 9.769 ημεδαπούς και 5.424 αλλοδαπούς. Β) Στην Λαμία κατά το χρονικό διάστημα από τον μήνα Ιούλιο έως και τον μήνα Δεκέμβριο του έτους 2019 οι κλοπές εμφάνισαν αύξηση 127%, ενώ κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου του έτους 2020 εμφάνισαν αύξηση 144%, έναντι του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος της προηγούμενης χρονιάς. Γ) Στο Αγρίνιο κατά το χρονικό διάστημα Ιουλίου – Δεκεμβρίου του έτους 2019 έλαβαν χώρα 149 κλοπές έναντι 136 του προηγούμενου εξαμήνου. Δ) Στην Αττική κατά το χρονικό διάστημα από Ιούλιο του 2019 έως Φεβρουάριο του 2020 έλαβαν χώρα 32.073 κλοπές, έναντι 29.371 (αύξηση 10%) έναντι του αντίστοιχου προηγούμενου χρονικού διαστήματος (7/18-2/19).

Εν κατακλείδι ο νέος Ποινικός Κώδικας, ετέθη σε εφαρμογή σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων και πλείστων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία, με συνέπεια, δυστυχώς, να μην μπορεί να επιτελέσει το σκοπό του, γεγονός που καθιστά αυτονόητη την ανάγκη νέας επεξεργασίας και νέας αναθεώρησης. -

Γεώργιος Α. Πέτρος

Εισαγγελέας Πρωτοδικών